



**ŽERJAVČEK — SIMBOL TRZINA
IN POMEMBNEJŠA NARAVNA DEDIŠČINA V OBČINI**

VSEBINA

Močvirska logarica – močvirski tulipan	3
Kako je močvirska logarica dobila ime?	4
Stotine imen za eno rastlino	5
Kje raste močvirska logarica?	6
Značilnosti žerjavčkov	6
Kje v Evropi rastejo močvirski tulipani?	8
Rastišča v Sloveniji	9
Rastišča žerjavčka v občini Trzin – območje Blatnic	9
Zakaj se rastišča krčijo in zakaj je močvirski tulipan ogrožen?	11
Zavarovana vrsta	11
Kaj lahko storimo, da ohranimo žerjavčke?	12
Kako je močvirski tulipan postal simbol Občine Trzin?	12
Območja narave v Trzinu	15
Območje severno od industrijske cone Trzin	16
Frnihtov bajer	17
Mlake	18
Na osamelem krasu med Rašico, Ongrom in Dobenim domujejo ogrožene živali	20
Območje Blatnic	21
Režimi varovanja	21
Kje si lahko preberete več?	22
Kolofon	23

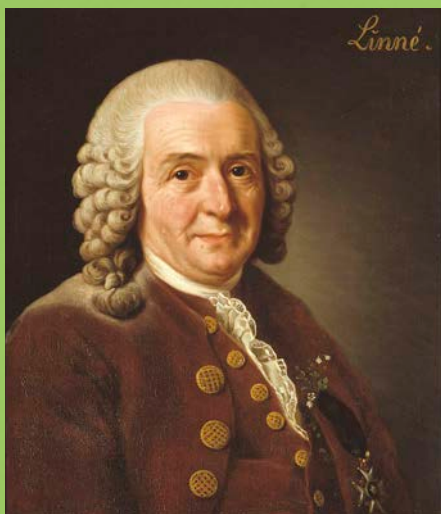
MOČVIRSKA LOGARICA – MOČVIRSKI TULIPAN

Je 15–30 cm visoka rastlina iz družine lilijevk, h kateri sodijo najbolj poznani: pasji zob, kranjska lilija, šmarnica, tulipan, rumena pasja čebulica in druge. Cvetovi močvirskega tulipana so sestavljeni iz šestih venčnih listov v obliki zvona. Obarvani so v škrlatno-rdečo, skoraj rjavo barvo z vzorcem šahovnice. Posamezni primerki žerjavčkov so lahko tudi bele barve.



KAKO JE MOČVIRSKA LOGARICA DOBILA IME?

Latinsko ime rastline (*Fritillaria meleagris*) je leta 1753 prvi zapisal švedski botanik Carl von Linné (1707–1778). Ime *Fritillaria* izhaja iz latinskega *fritillus*, kar pomeni kocka, ki se verjetno nanaša na karirast vzorec na cvetovih. Vrsto ime rastline izhaja iz vrstnega imena pegatke (*Numida meleagris*). Vzorec obarvanosti je podoben vzorcu na bokih te ptice. Originalno angleško ime Snake head – kačja glava pa se verjetno nanaša na kačasto (kobrasto) obliko cvetnih glav v brstih.



CARL VON LINNÉ (1707 - 1778) je bil švedski botanik in zdravnik, ki je uvedel sodobno sistematiko, eno od bioloških panog. Bil je ustanovitelj Naravoslovnega muzeja v švedskem mestu Uppsala in prvi predsednik Švedske akademije znanosti. Velja za ustanovitelja ekologije. V sistematiki rastlin je Linné vse rastline razvrstil v kategorije glede na podobnosti in uvedel binarno nomenklaturu, v skladu s katero ima vsaka rastlina v latinskem jeziku dve imeni (ime rodu in ime vrste). Njegov način poimenovanja rastlin se uporablja tudi za poimenovanje živali.

STOTINE IMEN ZA ENO RASTLINO

Trzinci to krhko škrlatno rastlinico imenujejo žerjavček. V rabi pa so še številna druga imena, npr. cesarski tulipan, gizdava logarica. V Dobrunjah mu pravijo perški ali pirški (po pirhih) zato ker cvetijo okoli velike noči. V Vnanjih Goricah jim rečejo škorci – verjetno po vzorcu na ptičjem perju. Spet drugje jim pravijo rdeči zvonček, ciganček idr. V različni literaturi pa najdemo še izraze kot so lugovski cvet, kockarica in podobno.

V angleščini poznamo več imen zanj: npr. leper lily (po opozorilnem zvoncu, ki so ga nekoč nosili gobavci), chess flower (šahovski cvet), frog-cup (žabja skodelica), chequered lily (karirasta lilija), chequered daffodil (karirasti tulipan), drooping tulip (povešen tulipan), snake's head (kačja glava, originalno angleško ime), sulky lady (čemerna dama), Lazarus bell (Lazarjev zvonec), na Britanskih otokih pa ga imenujejo kar z latinskim izrazom fritillary.

Na Hrvaškem je močvirski tulipan znan pod imenom kockavica, cvetni vzorec pa povezujejo z njihovim nacionalnim simbolom – rdeče-belo šahovnico.



ZAKAJ SE V TRZINU IMENUJE ŽERJAVČEK?

To ime ni izšlo iz poimenovanja po pticah – žerjavih, ampak izhaja iz žarenja. Jure Slatner je povzel domnevo Petra Skoberneta, ki pravi, da če se sklonimo in pogledamo v cvetove s spodnje strani proti soncu, zažarijo kot žerjavica.

KJE RASTE MOČVIRSKA LOGARICA?

To čudovito rastlino najdemo na vlažnih, bolj kislih in negnojenih tleh, lahko občasno poplavljenih travnikih in v nižinskih poplavnih gozdovih.

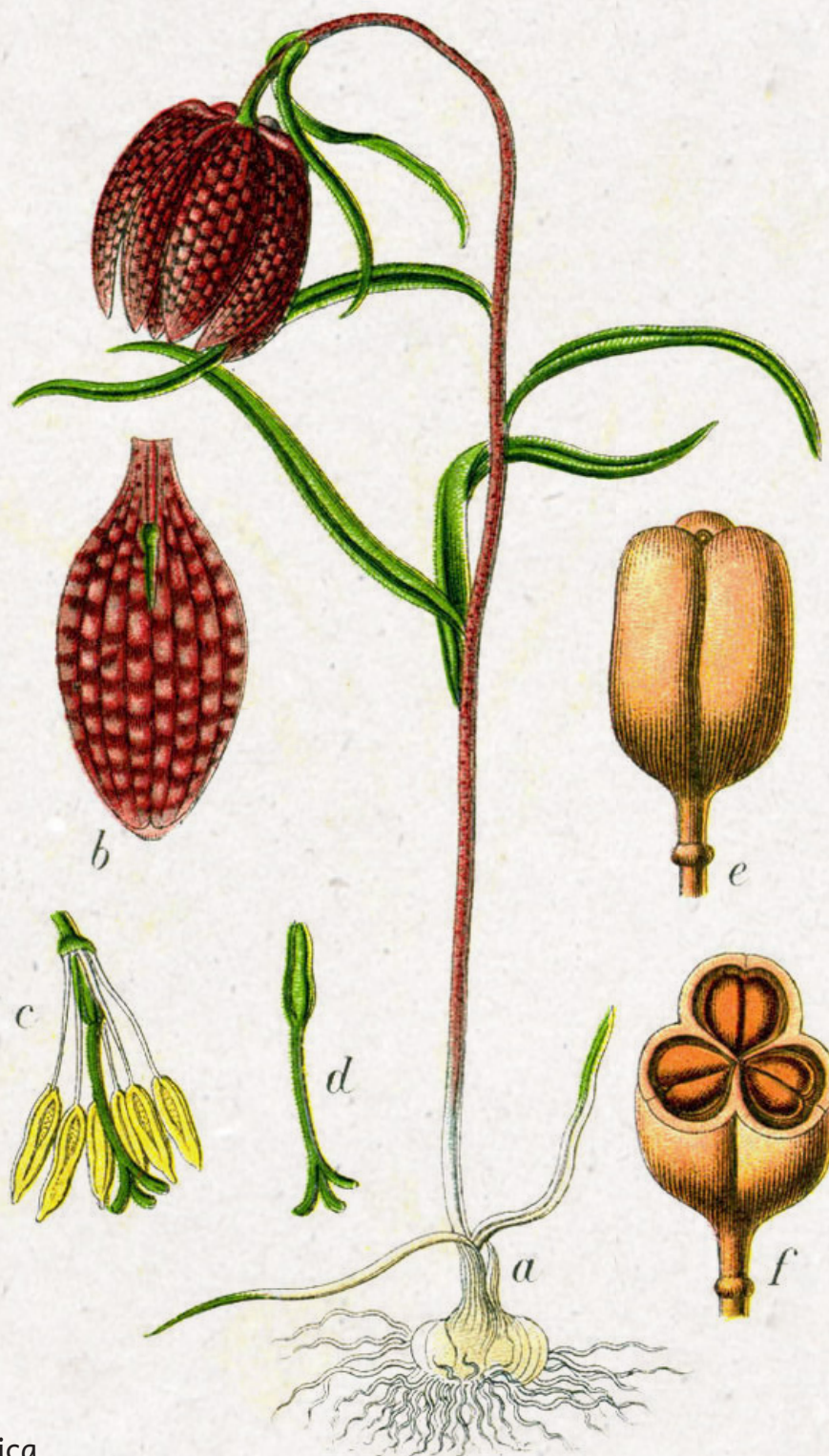
Cveti od zgodnjega marca do poznega aprila, navadno na vlažnih, s hranili revnih travnikih, svetlih, vlažnih gozdovih ali njihovih obronkih, v bližini potokov in rek. Občutljiva je na znižan vodostaj na rastišču in na gnojenje oziroma spremembe v količini dostopnih hranil.



ZNAČILNOSTI ŽERJAVČKOV

Močvirska logarica je zelnata trajnica s čebulico. Sama rastlina ima običajno en lisast škrlatno-vijoličast široko-zvonast cvet z vzorcem šahovnice. Cvet je dolg od 3 do 4,5 centimetrov. Ima šest prašnikov in pestič, je zvezdaste oblike s šestimi venčnimi listi. Semena logarice so lahka in razmeroma velika. Za njihovo umestitev in nadaljnji razvoj je pomembna stopnja preraščenosti tal. Idealno rastišče so travniki z veliko raznolikostjo rastočih vrst, kjer so tla deloma neporasla.

Močvirski tulipan je strupen zaradi alkaloidov, ki jih vsebuje. Menda je strupen tudi za polže.

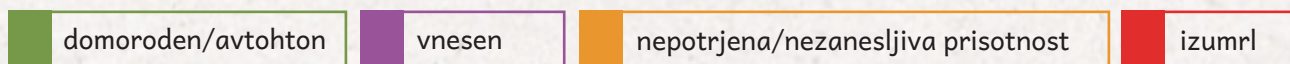
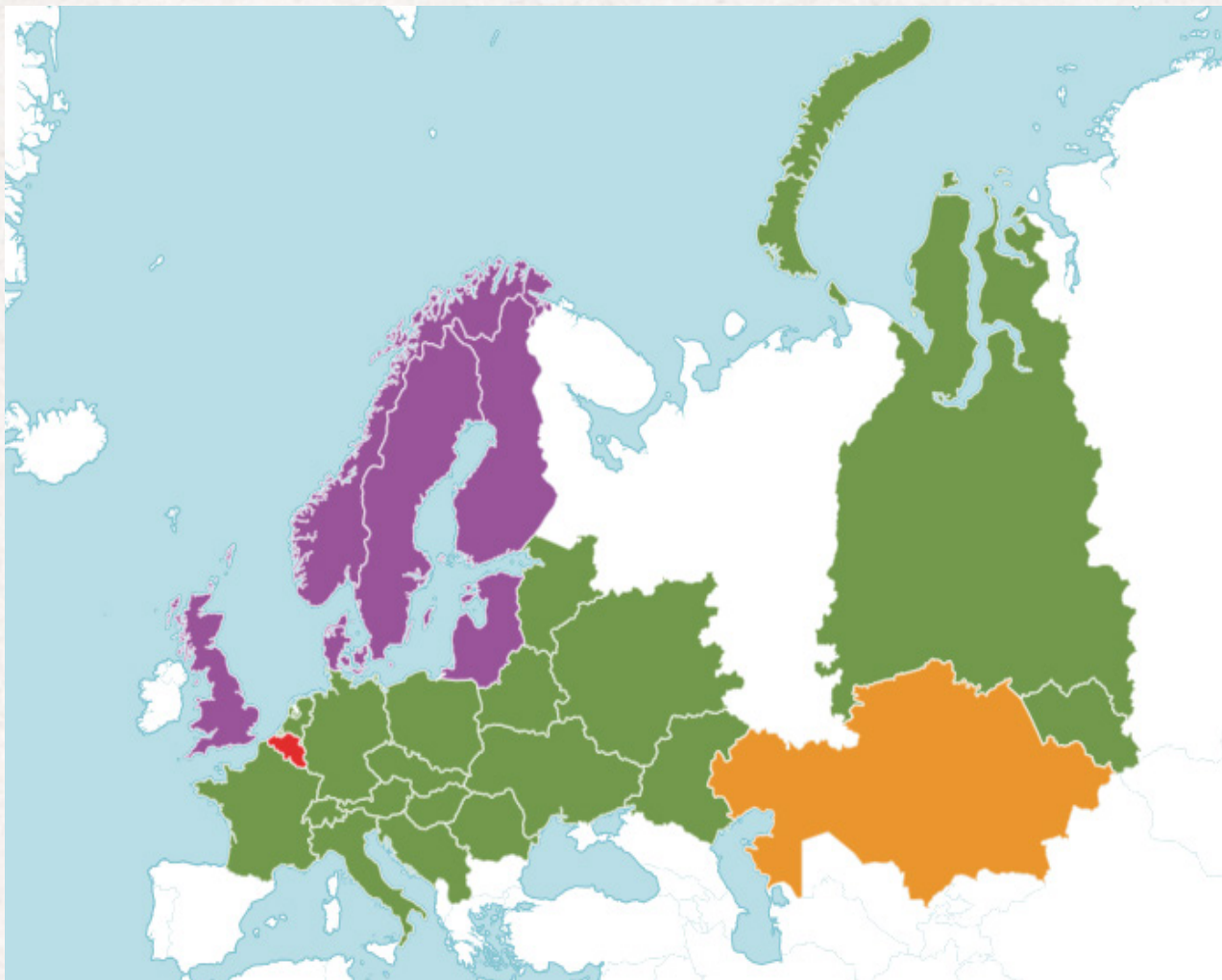


- a) čebulica
- b) venčni list cveta
- c) prašniki
- d) pestič
- e) plodnica
- f) prerez ploda s semeni

Povzeto iz: Jacob Sturm. V: J. Georg Sturm, Deutschlands Flora in
Abbildungen, 1796: <http://www.biolib.de>.

KJE V EVROPI RASTEJO MOČVIRSKI TULIPANI?

Rastišča močvirskega tulipana najdemo od zahodne Evrope do Kavkaza. Na nekaterih območjih pa je že izumrl (Belgija). V večjem delu Evrope gre za avtohtono vrsto, drugam (na Britansko otočje) je bil prinesen. V Kazahstanu še ni povsem dokazano, da so pristotni.



Dvomljivo prisoten: Kazahstan.

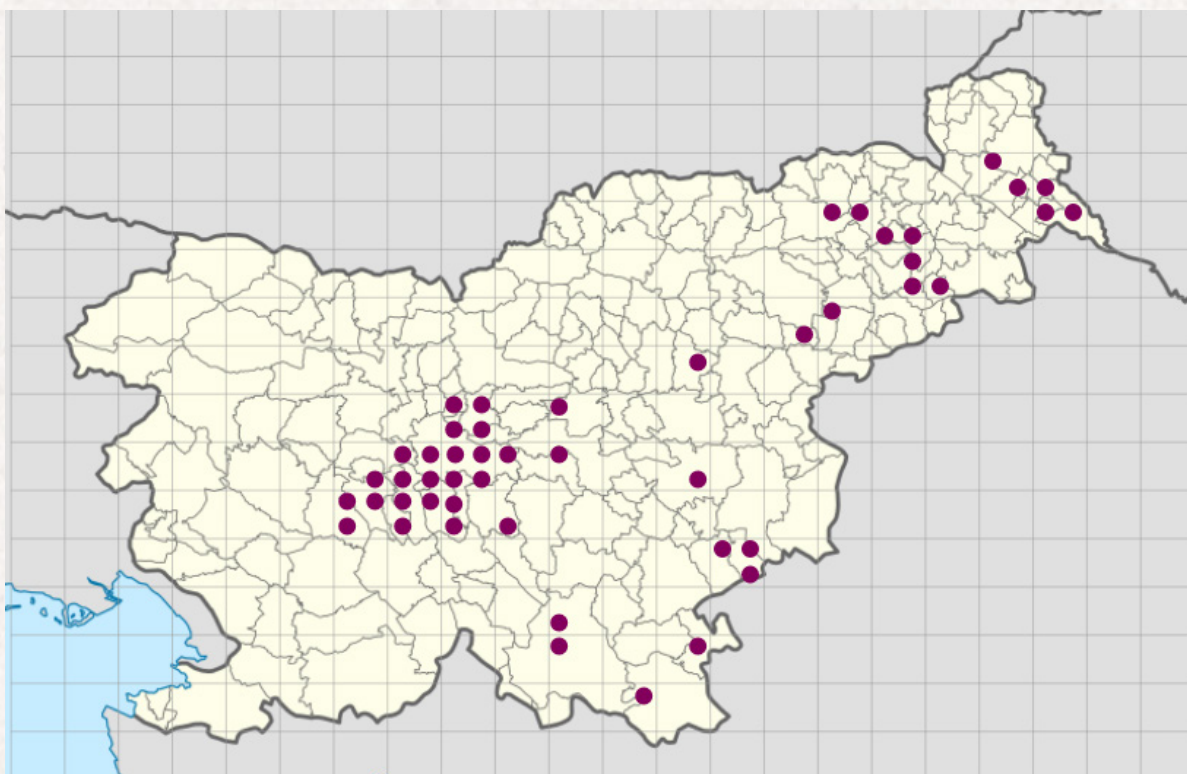
Avtohton: Francija, Nizozemska, Nemčija, Luksemburg, Švica, Italija, Avstrija, Češka, Slovaška, Poljska, Belorusija, Ukrajina, Madžarska, Slovenija, Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Črna Gora, Srbija, Kosovo, Severna Makedonija, Albanija, Romunija, Moldavija, Bolgarija, rusko sibirsko območje.

Izumrl: Belgija.

Vnesen: Irska, Velika Britanija, Norveška, Švedska, Finska, Danska, Litva, Latvija, Estonija.

RASTIŠČA V SLOVENIJI

Močvirsko logarico najdemo v okolici Ljubljane, na Ljubljanskem barju, v Trzinu in Dragomlju, na Dolenjskem raste na Radenskem in Ribniškem polju, v okolici Kostanjevice na Krki ter v Krakovskem gozdu; v severovzhodni Sloveniji pa v Prekmurju - v okolici Ptuja, ob reki Pesnici in Ledavi.



Zemljevid razširjenosti močvirskega tulipana (*Fritillaria meleagris*) v Sloveniji. Izdelal Branko Dolinar.

RASTIŠČA ŽERJAVČKA V OBČINI TRZIN – OBMOČJE BLATNIC

Miro Štebe od mladosti spremlja rastišča žerjavčkov v Trzinu, prav tako pa rastišča dokumentirajo oz. fotografirajo Jure Slatner, Miro Pavšek in drugi domačini. Nekdaj so žerjavčki rasli na območju Mlak, v sedanji obrtno-industrijski coni, ob Pšati pred melioracijami v 60. letih 20. stoletja. Zgovorna so stara ledinska imena Mlake, Za vaka, Blatnice... Danes so rastišča močno skrčena in omejena na skrajni jugovzhodni del občine Trzin.

V Blatnicah, kjer je najboljše in delno še ohranjeno poplavno območje ob spodnji Pšati med Trzinom in Dragomljem, so še ohranjeni mokrotni travniki z rastišči močvirskih tulipanov. Zabeleženih je vsaj šest bogatih rastišč močvirske logarice. Ogroža jih zaraščanje invazivnih tujerodnih vrst kot so: žlezava nedotika, kanadska in orjaška rozga ter navadna barvilnica. Prav tako pa bi jih lahko uničili ali iztrebili različni posegi v prostor, ki bi Blatnice izsušili, intenziviranje kmetijstva, spreminjanje travnikov v njive in nenazadnje pozidava.

Na območju so poleg močvirske logarice (*Fritillaria meleagris*) tudi številne druge zavarovane vrste, kot sta na primer **močvirski svišč** (*Gentiana pneumonanthe*) in dvoživka **hribski urh** (*Bombina variegata*).

Leta 2020 so žerjavčke opazili ob potočku na zahodni strani trzinske obvoznice, kjer naj bi bili iztrebljeni. Je morda to znak, da se počasi vračajo na nekdanja rastišča?



Rastišča žerjavčkov na območju občine Trzin: nekoč in _____ danes.

ZAKAJ SE RASTIŠČA KRČIJO IN ZAKAJ JE MOČVIRSKI TULIPAN OGROŽEN?

Rastišča močvirskega tulipana se krčijo zaradi intenzivne košnje, prekomernega gnojenja, spreminjanje travnikov v njive, izsuševanja travnikov ali pa zaradi poplav oz. višje talne vode. Prav tako jim škoduje težka kmetijska mehanizacija, saj poškoduje oz. uniči čebulice.



ZAVAROVANA VRSTA

Močvirski tulipan je v Sloveniji zavarovan že od leta 1949. Razlogi, da se je znašel na seznamu ogroženih vrst, so:

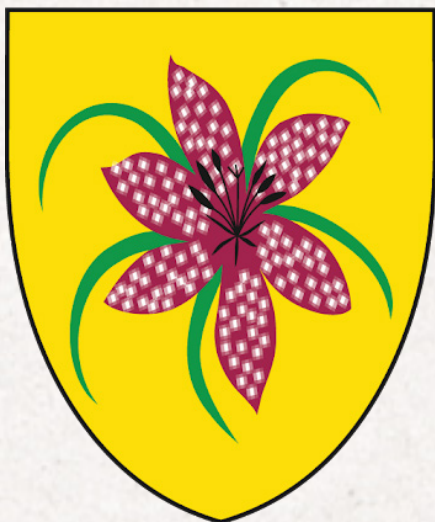
- zelo razpršena rastišča, na skupnem rastišču raste manjša skupina rastlin,
- specifične potrebe po vlagi in drugih rastiških pogojih,
- ogroženost njihovega habitata (življenjskega okolja – izsuševanje ...),
- uporaba v vrtnarske namene.

Žerjavčkov kot ogrožene in zaščitene vrste ne smemo trgati. Posebej je prepovedano izkopavanje čebulic tudi z namenom presajanja. Vrsta ima tako posebne potrebe glede rastišča, da nam na vrtu skoraj zanesljivo ne bo uspevala, zato jih raje opazujemo v naravi in si domov prinesimo njihovo lepo fotografijo.

KAJ LAHKO STORIMO, DA OHRANIMO ŽERJAVČKE?

Za obstoj žerjavčkov je treba:

- varovati njihova redka rastišča tako, da ohranjamo obstoječo rabo:
- pozna košnja enkrat letno,
- brez gnojenja z gnojevko, gnojnico in mineralnimi gnojili (izjemoma se lahko travnik malo pognoji s hlevskim gnojem z večletnim vmesnim premorom),
- ohranjanje sedanje namočenosti (brez hidromelioracij),
- uporaba lažje kmetijske mehanizacije za košnjo.

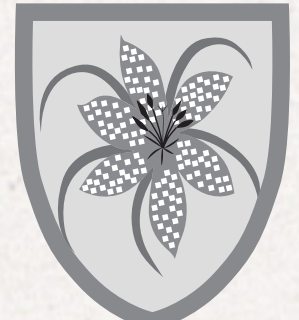


KAKO JE MOČVIRSKI TULIPAN POSTAL SIMBOL OBČINE TRZIN?

Občina Trzin je leta 1999 objavila nagradni javni natečaj za oblikovanje grba in celostne podobe občine. K sodelovanju so povabili prof. dr. Boža Otorepca, heraldika in zgodovinarja. Med šestimi veljavnimi predlogi sta v ožji izbor za simbol Trzina prišla sekirica in žerjavček. Z anketo so se občani Trzina z 80 % odločili za žerjavčka.



Predlog 1



Predlog 2

Prvi predlog je delo ilustratorke Polone Lovšin, drugi pa oblikovalca Jurija Kocbeka.

Jože Štih je v Odsevu (februarja 2000) kot komentar na odločitev občanov zapisal: »V trzinskem grbu bomo imeli rožo, cvetlico – žerjavčka – cvet, katerega smo pustili umreti, in prav je, da se kot Feniks ponovno rodi, pa čeprav »samo« na občinskem žigu.«

Da ne bo tako, lahko poskrbimo sami. Če se bomo držali zgoraj navedenih ukrepov, potem se ni bati, da bi čudovito rožo iztrebili.



Celostno podobo občine in grba je oblikoval Jurij Kocbek. Občinski svet občine je prvotni Odlok o grbu in zastavi Občine Trzin v drugem branju sprejel na 15. redni seji, 6. 3. 2000 (Uradni vestnik Občine Trzin, št. 3/2000).

Kot svoj simbol ga imajo v grbih še občine Brezovica, Dobrovnik in Trnovska vas. Nekoč je krasil tudi grb občine Ig, dokler ga leta 2015 niso zamenjala kolišča.

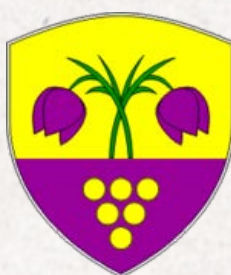
Grbi ostalih občin z upodobljenim močvirskim tulipanom:



Brezovica



Dobrovnik



Trnovska vas



Ig - stari grb



Ig - novi grb

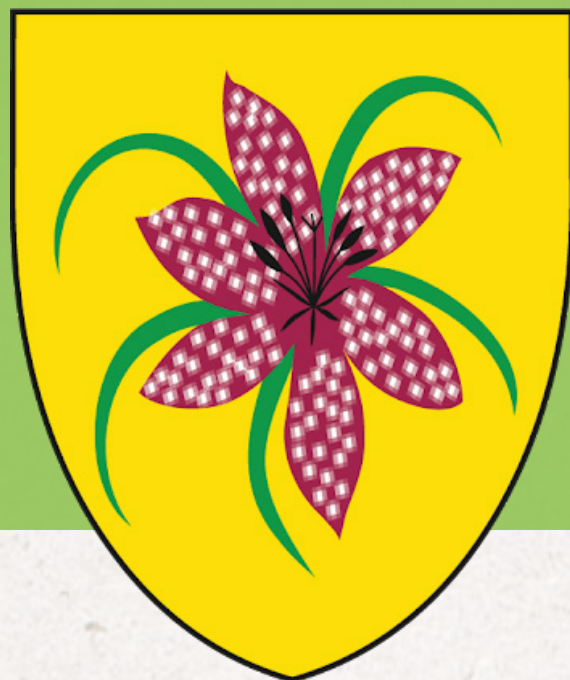
Odlok o grbu in zastavi Občine Trzin opredeljuje njegov pomen, rabo itd. Zadnji odlok je bil sprejet, 24. marca 2021

[Odlok o grbu in zastavi.pdf](#)

V opredelitvi grafičnih elementov grba in zastave, v 10. in 11. členu, piše:

»Grb Občine je upodobljen na rumenem, črno obrobljenem ščitu gotske oblike. V sredini ščita je odprt cvet močvirske logarice (*Fritillaria meleagris*) ali žerjavčka s šestimi cvetnimi listi, na katerih so stilizirane srebrne pike. Cvetni listi so obrobljeni s petimi zelenimi suličastimi listi. V sredini cveta je črn pestič in po trije črni prašniki na vsaki strani pestiča.

Grb se pojavlja v različnih velikostih, tehnikah in materialih. /.../ Zastava Občine Trzin je pravokotne oblike, dvobarvna in se po horizontalni osi deli na enaki polovici. Na vrhu je temno rdeče barve, spodaj je rumene barve. Razmerje višine proti širini je 1:2. V središču diagonal je središče grba. Širina grba odgovarja polovici širine zastave. Predvideni sta dve zastavni različici, za horizontalno in vertikalno obešanje. /.../«



Izbrane barve naj bi nosile tudi simbolni pomen: rumena (naj bi bila zlata) – simbol bogastva, napredka; zelena – simbol ohranjanja narave, mladosti in ekološke osveščenosti.

OBMOČJA NARAVE V TRZINU

(Povzeto po: Rozman, S. s sodelavci, Strokovni predlog ukrepa varstva mokrišč v občini Trzin, Zavod RS za varstvo narave – OE Kranj, marec 2017.)

Zahodni del občine Trzin predstavlja Rašiško hribovje, vzhodni ravninski del pa leži na obrobju Kamniško-Bistriške ravnini.

Rašiško hribovje se preko Dobenega in Velike poljane zaključí z vzhodnim izrastkom – Ongrom (378 m) ter Gobavico nad Menšgem. Na tem območju se je na triasnih karbonatnih kamninah (apnencih in dolomitih) razvil **osameli kras** s kraškimi pojavi, za katere so značilne vrtače s štrlečim kamenjem na površju in kraškimi izviri na vznožju. Površje je vodoprepustno. Ob vznožju hribovja se pojavljajo vododržne kamnine, zgodnje karbonski temni glinasti skrilavci in glinavci s tanjšimi plastmi kremenovega peščenjaka. Zato na stiku z njimi vode pritečejo na površje kot kraški izviri in studenci. Hriboviti in gozdnati del občine je zaledje za glavnino izvirov in povirje precej razvejane mreže potokov. Blatnica in Motnica s pritoki sta nasuli obsežne vršaje med Trzinom in Dobravo.



Severni in vzhodni del občine sta ravninska. Mengeško polje je nastalo z rečnimi nanosi Kamniške Bistrice. Ravnica t. i. Blatnic v smeri proti Dragomlju pa je nanos Pšate in manjših potokov iz zaledja. Na zaglinjenih kvartarnih naplavinah ob spodnji Pšati na skrajnem jugovzhodnem delu občine so ohranjeni fragmenti močvirnih travnikov in logov. Tu še uspeva močvirski tulipan ali močvirska logarica (*Fritillaria meleagris*).



Območje občine Trzin ima pestre habitate – življenjska okolja različnih rastlin in živali. Potrudimo se, da jih ohranimo tudi za bodoče rodove.

OBMOČJE SEVERNO OD INDUSTRIJSKE CONE TRZIN

Ob potoku Blatnica se je na peščenih ilovnatih naplavinah razvilo prehodno barje. Na njem rastejo šotni mahovi z značilnimi barjanskimi vrstami, kot so **okroglostna rosika** (*Drosera rotundifolia*), **bela kljunka** (*Rhynchospora alba*) in **dlakava mahovnica** (*Oxycoccus palustris*). Prehodna barja so ekstremni, izjemno občutljivi ekosistemi s posebnimi življenjskimi razmerami. Prehodna barja imajo kisel pH (pod 5), ki ga soustvarjajo šotni mahovi.





FRNIHTOV BAJER

Zahodno od naselja Mlake v Trzinu je v nekdanjem glinokopu, ki ga je napolnila deževnica, verjetno pa se napaja tudi s stalnimi podvodnimi izviri, nastal bajer. Kmalu so ga začele naseljevati različne vrste rastlin in živali. Stoječa voda – bajer predstavlja pomembno mrestišče za dvoživke, med njimi so najbolj pogoste **navadne krastače**.

V bajerju in njegovi širši okolici so prisotne kar tri vrste rosik, ki so mesojede rastline. V vodi raste redka mesojeda vrsta – **južna mešinka** (*Urticaria australis*), v okolici pa različne vrste **šotnih mahov** (*Sphagnum sp.*).



MLAKE

Rastlinsko pestro in zanimivo je tudi nizko barje v Mlakah, ki je zelo pomembno za ohranjanje redkih vrst, hkrati pa skrbi za čisto vodo, varuje pred poplavami in je zaloga vode v času suše. Zaraščajo ga travniki z modro stožko, na robovih pa prehaja v **močvirno črnojelševje**. Habitat je rastišče ogrožene praproti **močvirske krpache** (*Thelypteris palustris*) in življenjski prostor **hrošča močvirskega krešiča** (*Carabus variolosus*), ki prezimuje v trhljih štorih **črne jelše** (*Alnus glutinosa*) in se razmnožuje v počasi tekočih vodah.



Kačji pastir – veliki studenčar (*Cordulegaster heros*) je največji kačji pastir v Evropi. Prehranjuje se tudi s komarji. Odrasli samci zrastejo do 8 cm, samice do 9 cm. Večino življenja preživi v stadiju ličinke (3–5 let) v majhnih gozdnih potokih z naravno strugo in z ustreznim peščenim, rahlo muljastim dnom. Ogrožajo ga onesnaževanje in regulacije vodotokov ter odstranitve obvodne vegetacije. Živi na območju gozdnih potokov Blatnice in Motnice s pritoki.



Trzinska nizka barja so naselile značilne vrste nizkih barij, kot so **hostov šaš** (*Carex hostiana*), **srhki šaš** (*Carex davalliana*), **prilegli šaš** (*Carex demissa*), **navadni mrzličnik** (*Menyanthes trifoliata*), **šotni mahovi** (*Sphagnum spp.*), **okroglostna rosika** (*Drosera rotundifolia*), **srednja rosika** (*Drosera intermedia*), **dolgolistna rosika** (*Drosera anglica*), **ozkolistni munec** (*Eriophorum angustifolium*). Posebnost območja je tudi **rožmarinolistna vrba** (*Salix rosmarinifolia*), izjemno vrednost območju pa daje **loeselova grezovka** (*Liparis loeselii*), ki ima na tem območju eno bolj vitalnih populacij v Sloveniji.



Navadni
mrzličnik



Navadna
močvirnica

Loeselova
grezovka



Prstasta
kukavica



Dolgolistna rosika,
srednja rosika,
okroglostna rosika



Srhki šaš

Ozkolistni in
širokolistni
munec



Šotni mah



NA OSAMELEM KRASU MED RAŠICO, ONGROM IN DOBENIM DOMUJEJO OGROŽENE ŽIVALI.



Hrošč rogač (*Lucanus cervus*) sodi med največje vrste žuželk v Evropi. Samci so večji od samic in zrastejo od 25 do 75 mm. Čeljusti samcev so preobražene v rogovju podobno tvorbo; od tod tudi njegovo ime. Odrasli hrošči živijo samo nekaj tednov. Prehranjujejo se z različnimi rastlinskimi izločki in so pomembni oprasovalci. Samice rogača odlagajo jajčeca v šture ter v stara, trohneča drevesa. Razvoj ličink lahko traja do pet let.

Živijo v mešanem gozdu s starim drevjem.

Mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*) je najmanjši netopir v skupini podkovnjakov. Trup je velik kot človekov palec, razpon kril pa meri 20 cm. Ime mu je dala podkvi podobna kožna tvorba, ki se nahaja okrog nosnic. Živi v toplih zavetrnih dolinah z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Prehranjuje se z nočnimi žuželkami. V eni noči lahko "pospravi" več kot 1000 komarjev. Podnevi se zateče na podstrešja stavb, redkeje v jame. Samice se na podstrešjih stavb združujejo v rodniške kolonije, zato je zelo pomembno, da dostope do kotišč ohranjamo odprte in neosvetljene.



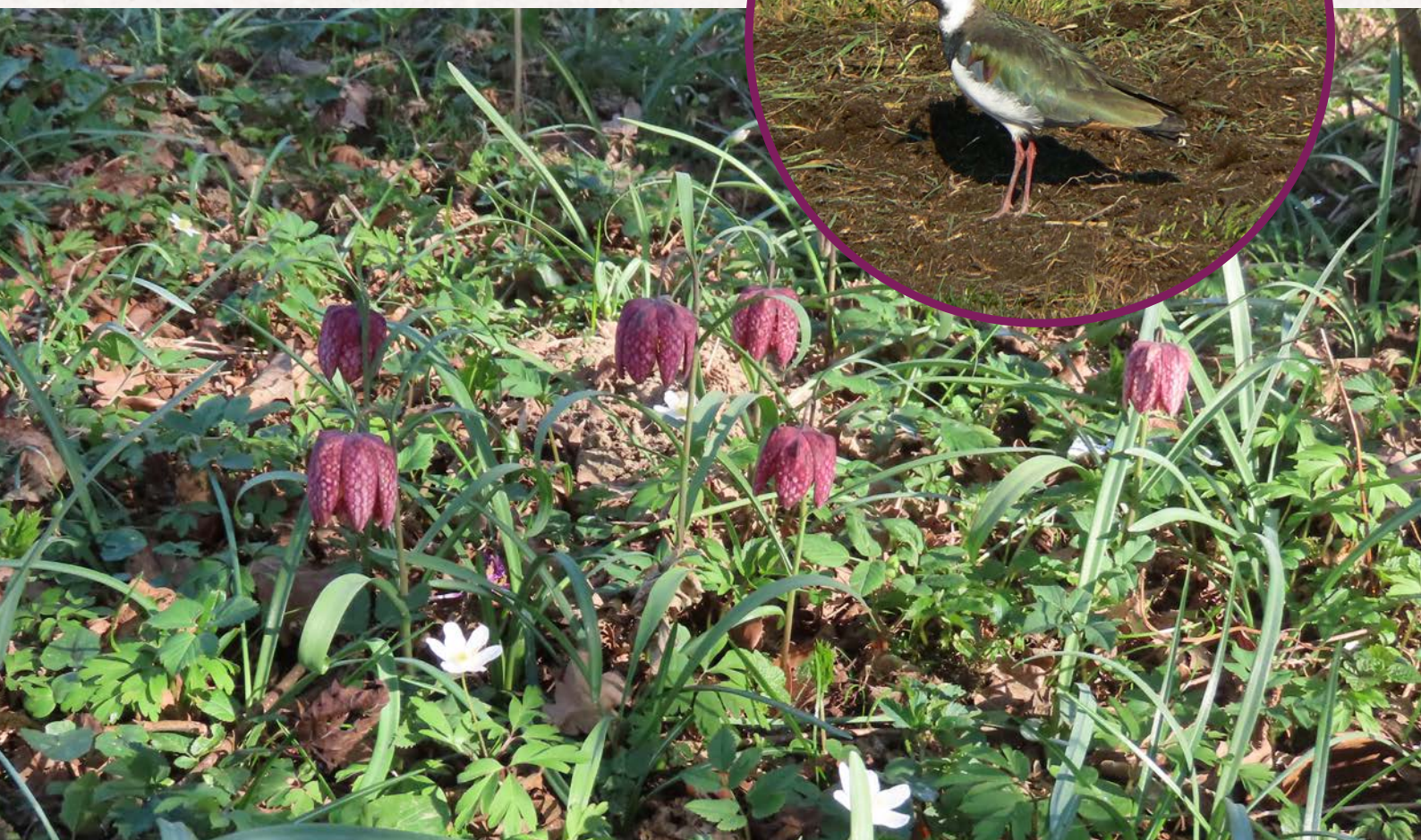
Kotičče malega podkovnjaka v občini Trzin je v cerkvi sv. Florijana, prehranjuje pa se v trzinskem gozdu. Ob toplih poletnih večerih, takoj po sončnem zahodu, ga lahko opazimo celo na vrtovih.

Obe zavarovani in ogroženi vrsti sta uvrščeni v rdeči seznam ter Direktivo o habitatih (DIREKTIVA SVETA 92/43/EGS). Zavarovani sta v območju Natura 2000 in Natura območja Rašica.

OBMOČJE BLATNIC

Območje Blatnic predstavlja še zadnji del poplavnega gozda reke Pšate na jugovzhodnem delu občine Trzin. Na ekstenzivnih travniških površinah so rastišča močvirske logarice (*Fritillaria meleagris*), ki se pojavlja množično. Zabeleženih je vsaj šest bogatih rastišč močvirske logarice, ki so od leta 2019 naravna vrednota lokalnega pomena, trenutno pa jih varuje tudi odlok o začasnem zavarovanju. Najboljše varstvo območja bi dosegli z odlokom o trajnem zavarovanju. Območje prečka več daljnovodov, zaradi česar je površina obvodnega gozda na območju Blatnic že zmanjšana.

Enako kot žerjavček je na jugovzhodnem delu občine ogrožena **priba**, ptica, ki živi na mokrotnih travnikih in barjih. Ogrožajo jo gnezdišča na njivah. Ob oranju veliko mladičkov podleže pod traktorskim plugom ali brano.



REŽIMI VAROVANJA

Noben zakon, noben uradni dokument ne more zavarovati narave, našega okolja in drugih dobrin, tako kot jih lahko mi sami. Z odnosom, varovanjem, subtilnim ravnanjem in spoštovanjem!

KJE SI LAHKO PREBERETE VEČ?

Babij, V., 1998: Rastlina meseca aprila: močvirska logarica (*Fritillaria meleagris*). *Proteus* 60/8: 378–380.

Brozovič, M. in Rozman, S., Kako bomo ohranili obstoj žerjavčkov? *Odsev – glasilo občine Trzin*, letnik XXVII, št. 4, april 2020, str. 9.

Čelik, T., Vreš, B. in Seliškar, A., 2009. Ocena stanja populacij in habitatov ter predlog monitoringa za ogrožene vrste barjanski okarček (*Coenonympha oedippus*), močvirski tulipan (*Fritillaria meleagris*) in Loeselova grezovka (*Liparis loeselii*) na Ljubljanskem barju. Končno poročilo. Biološki inštitut Jovana Hadžija, ZRC SAZU, Ljubljana, november 2009.

Oblak, Z. in Štebe, M., Gozdna učna pot Onger. Trzin, 2012 – zgibanka: http://www.onger.org/depo/narava/trzin/2012/GUP/zgibanka_GUP_Onger.pdf

Rozman, S., Brozovič, M., Krepfl, D., Šubic, T., Strokovni predlog ukrepa varstva mokrišč v občini Trzin, Zavod RS za varstvo narave. Kranj, 2017.

Rozman, S., Zakaj ohranjati trzinska mokrišča? *Odsev – glasilo občine Trzin*, letnik XXVIII, št. 2, februar 2021, str. 30.

Slameršek, A., Brozovič, M., Slatner, J., Figelj, J., Naravno bogastvo Trzina. V: Trzinski zbornik (1998–2013). Ob 15. obletnici ustanovitve samostojne Občine Trzin. Kamnik, 2013, str. 32–69.

Slatner, J., Žerjavčki so se vrnil. *Odsev – glasilo občine Trzin*, letnik XXVII, št. 4, april 2020, str. 8–9.

Škvarč, A., Hrabar, N., Brozovič, M., Zgodbe naših mokrišč. Projektna brošura. Ljubljana, 2000.

Štebe, M., Žerjavček v trzinskem grbu. *Odsev – glasilo občine Trzin*, letnik VII, št. 2, februar 2000, str. 10–11.

Štih, J., Heraldika je znanost – drugič. *Odsev – glasilo občine Trzin*, letnik VII, št. 2, februar 2000, str. 10.

Štih, J., Heraldika je znanost – prvič. *Odsev – glasilo občine Trzin*, letnik VI, št. 11, december 1999, str. 11.

Zalokar, P., Načrt upravljanja travnikov z močvirsko logarico (*Fritillaria Melagris*) na območju Blatnic v občini Trzin. Diplomaska naloga, Strahinj 2020.

Železnikar, J., Brozovič, M., Rozman, S., Krepfl, D., Šubic, T., Škvarč, A., Učilnica v naravi – učna pot Onger. Pripomoček za izkustveno učenje v naravi – učenje za življenje, Kamnik, 2. natis 2019.

Žerjavček – spomin na moj kraj, raziskovalna naloga učencev 7. a razreda Osnovne šole Trzin. (Eva Gerksič, Zara Kolenc, Blaž Klopčič, Amadej Miličević, Matija Nemanič, Ava Pečar Strajnar, Lara Pevec, Miha Ručigaj, Hana Šinko; mentorici: Stanka Jaklič, prof. angl. in dipl. pedagog., in Jožica Valenčak, članica TD Kanja Trzin). Trzin, januar 2019.

Spletni viri:

- http://www.trzin.si/assets/18._redna_seja,_24._3._2021_sprejeti_akti/18-4-2021-odlok-o-grbu-in-zastavi.pdf
- https://sl.wikipedia.org/wiki/Carl_Linnaeus
- <https://ebird.org/species/helgui/RW>
- <http://www.biolib.de>
- Izidor Golob: Cesarska potegavščina in ogrožena gizdalinka - <https://www.vzajemnost.si/clanek/184568/cesarska-potegavscina-in-ogrozena-gizdalinka/>

ŽERJAVČEK – SIMBOL TRZINA in pomembnejša naravna dediščina v občini

Besedilo in idejna zasnova: Janja Železnikar

Založil: Medobčinski muzej Kamnik, zanj Zora Torkar

Strokovni pregled: Maja Brozovič, Jure Slatner

Lektoriranje: Ana Gruden

Ilustracije: Andreja Peklar

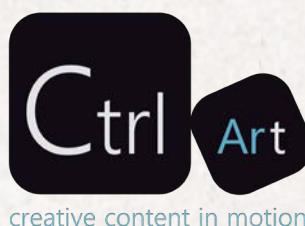
Fotografije: Janja Železnikar, Maja Brozovič, Jure Slatner, Nejc Slatner, Benjamin Zwitnig, Miha Pavšek, Irena Kodele Krašna, Mihael Janez Kocjan, Samo Jenčič, Martin Vernik, Željko Šalamun, Matjaž Bedjanič, Jernej Figelj, Andreja Slameršek, Alenka Mihorič

Oblikovanje: Kaja Lipušček, CtrlArt d. o. o.

Projekt je omogočila Občina Trzin.



TRZIN



September 2021

1. elektronska izdaja

Publikacija je brezplačna

Dostopna na: https://www.muzej-kamnik-on.net/wp-content/uploads/2021/09/ZerjavcekSimbolTrzina_PRESS_01.pdf

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 75086339

ISBN 978-961-6599-40-5 (PDF)

